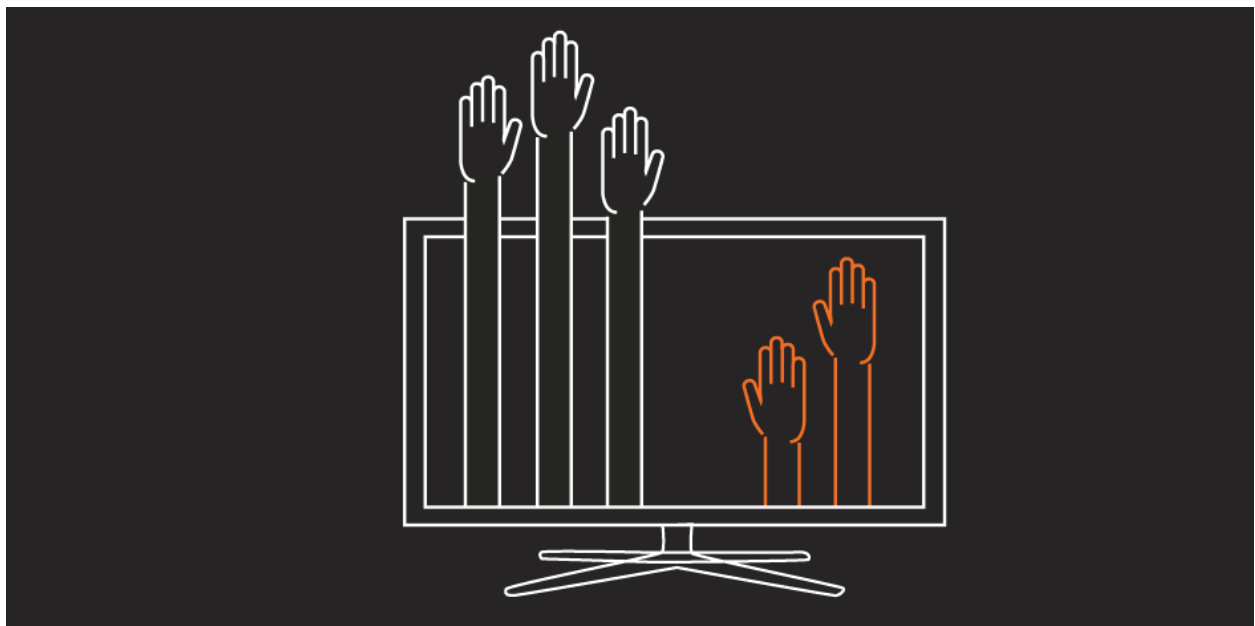

Monitoring medija

Od medijskog pluralizma do veliĉanja liĉnosti predsednika

Oktober 2022.

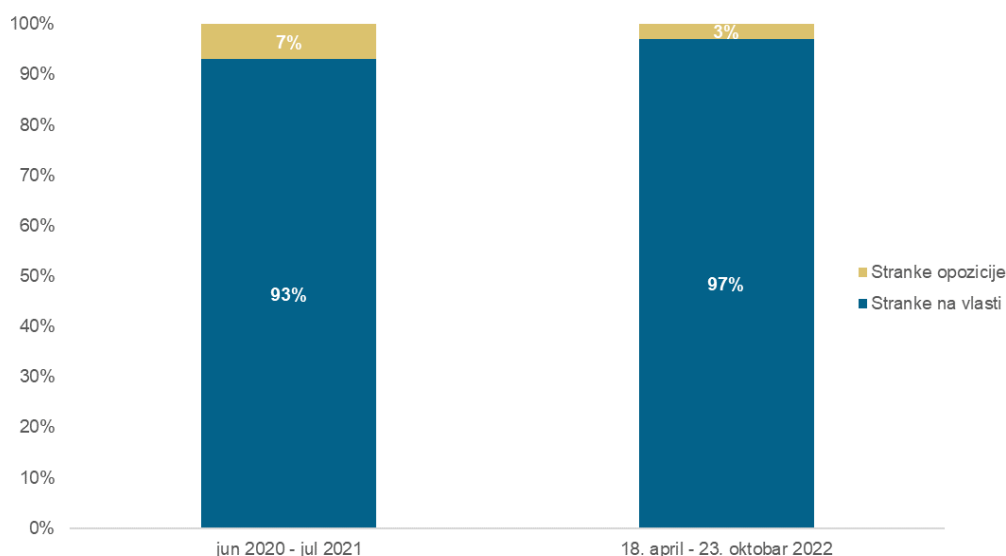
Izrazita dominacija predstavnika stranaka na vlasti kao i veliko prisustvo ličnosti predsednika Srbije glavne su karakteristike izveštavanja u centralnim vestima televizija s nacionalnom pokrivenošću. Nalazi Crtinog medijskog monitoringa dodatno pokazuju da je neravno pravan položaj predstavnika vlasti i opozicije nakon izbora u aprilu 2022. godine još očigledniji nego što je bio u periodu [pre izborne kampanje](#).

Pristrasnost u izveštavanju televizija uočljiva je i u tonu izveštavanja. O predstavnicima vlasti izveštava se ili neutralno ili pozitivno, gotovo nikada negativno. S druge strane, o predstavnicima opozicije izveštava se ili neutralno ili negativno, retko pozitivno. Akterima iz vlasti je, u proseku, dato duplo više vremena da se javnosti obrate direktno, dok su o predstavnicima opozicije češće drugi govorili (npr. prezenteri vesti, autori priloga, gosti u studiju...). Stvara se polarizovana slika u javnosti u kojoj su predstavnici različitih stranaka svrstani u dve krajnosti, pozitivne ili negativne, i sužava prostor za konstruktivnu kritiku svih aktera na političkoj sceni.

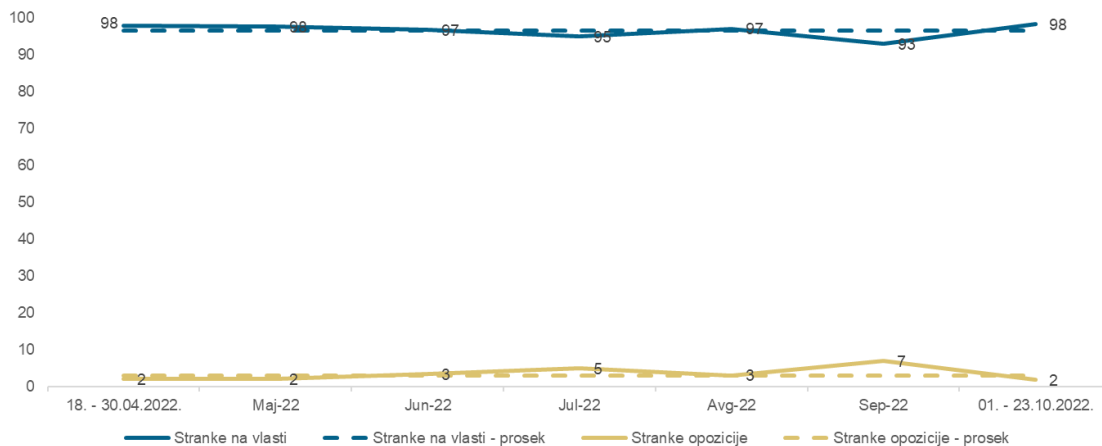
Televizije su najveći deo vremena posvetile predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću. S prosečno $\frac{2}{3}$ vremena u centralnim vestima, Aleksandar Vučić je centralna ličnost u medijskom prostoru. Osim što mu je pruženo najviše vremena, predsednik Srbije je predstavljen neutralno ili pozitivno, ali nikada negativno. Crtini posmatrači su zabeležili da su, osim centralnih vesti, televizije s nacionalnom pokrivenošću u prvih devet meseci 2022. godine prenosile direktna obraćanja Aleksandra Vučića čak 345 puta.

Izveštavanje televizija s nacionalnom pokrivenošću o predstavnicima stranaka

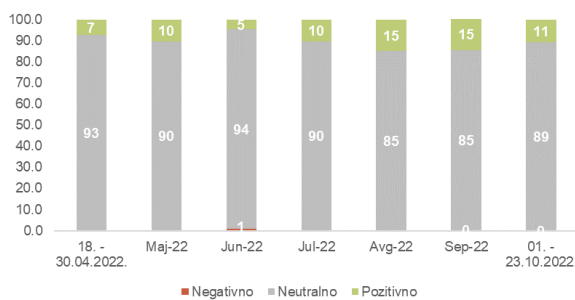
U periodu od 18. aprila do 23. oktobra 2022. predstavnici stranaka na vlasti zauzeli su 97 odsto vremena opredeljenog za domaće političke aktere u centralnim vestima televizija s nacionalnom pokrivenošću. U odnosu na period između izbora održanih 2020. i 2022. godine, četiri odsto je porasla zastupljenost vladajućih političkih aktera.

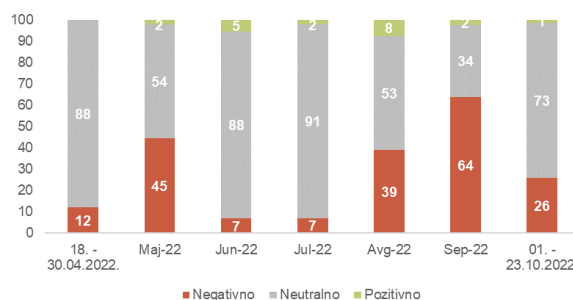
Posmatrano po mesecima, predstavnici stranaka na vlasti su od 18. aprila do 23. oktobra 2022. imali gotovo apsolutnu dominaciju u centralnim vestima, koja je bila najizrazitija u aprilu, maju i oktobru (98 odsto), zatim u junu i avgustu (97 odsto), te neznatno niža u julu (95 odsto) i septembru (93 odsto).

Izrazita je pristrasnost i u tonu u kojem su vlast i opozicija predstavljene u centralnim vestima - vlasti neutralno (u proseku, 89 odsto vremena), pozitivno (u proseku, 10 odsto) i skoro nikada negativno (u proseku, ispod 1 odsto); opozicija neutralno (u proseku, 68 odsto vremena), negativno (u proseku, 28 odsto) i retko pozitivno (u proseku 3 odsto).

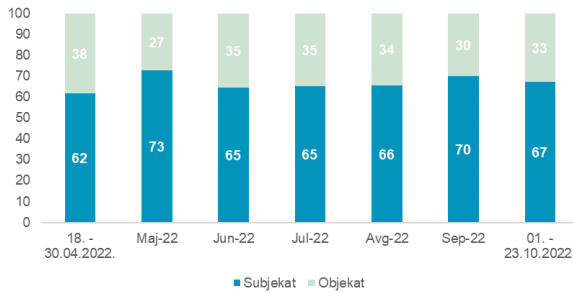

Stranke na vlasti

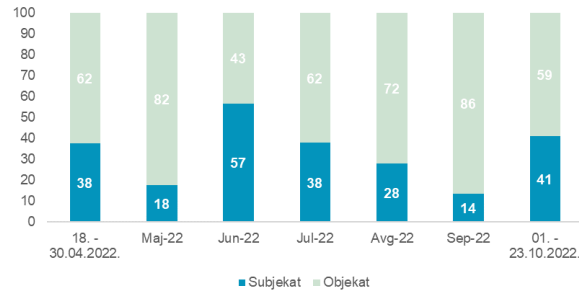

Stranke opozicije

Predstavnici stranaka na vlasti češće su imali priliku da se javnosti obraćaju direktno (audiovizuelni prenos govora subjekta) - u dve trećine opredeljenog vremena (67 odsto). Opozicioni akteri češće su bili "objekti", tj. o njima se govorilo (takođe u 67 odsto opredeljenog vremena).

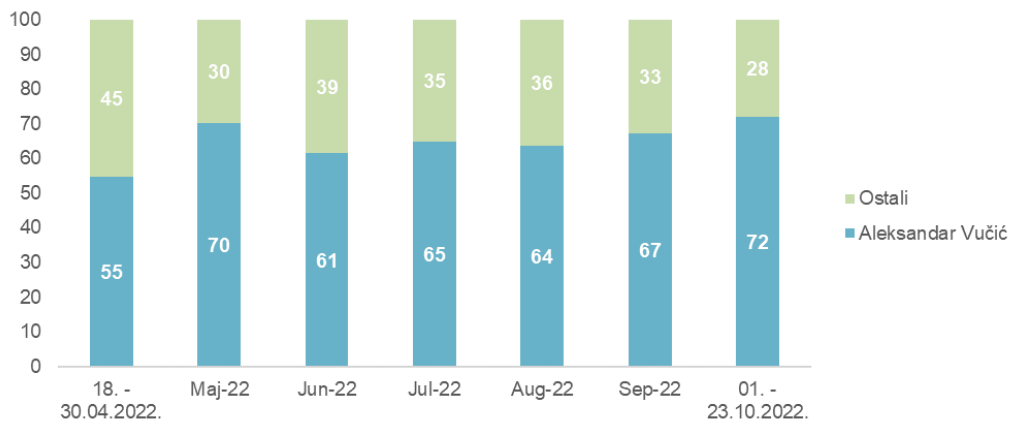
Stranke na vlasti

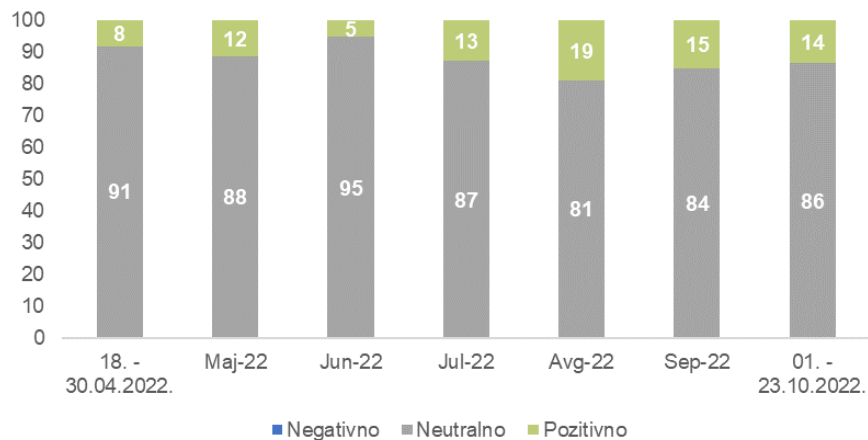
Stranke opozicije

Izveštavanje televizija s nacionalnom pokrivenošću o Aleksandru Vučiću

U periodu nakon izbora, predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću su u centralnim vestima bile posvećene gotovo dve trećine vremena opredeljenog za domaće političke aktore (65 odsto). Svi ostali zauzeli su 35 odsto vremena.

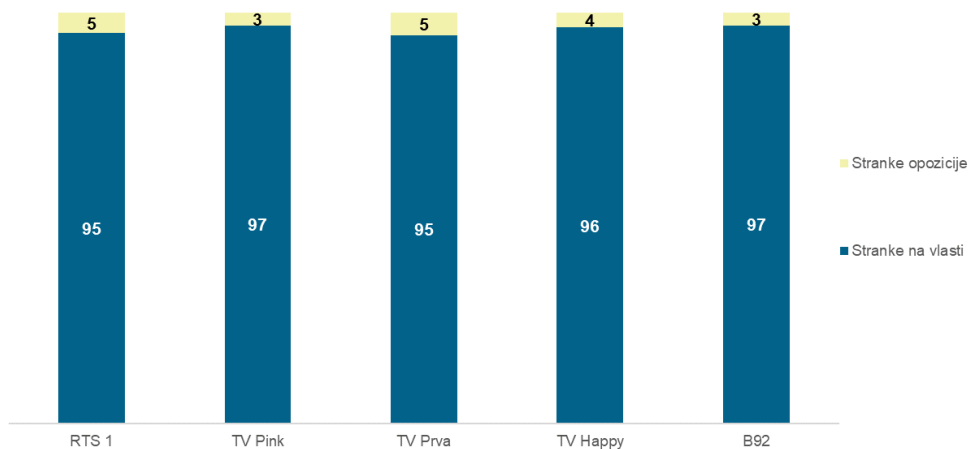
Osim što je kao pojedinac dobio najviše vremena, Vučić je uživao je i naklonost medija. On je najčešće predstavljen u neutralnom tonu (88 odsto vremena), pa u pozitivnom (12 odsto) - nikada negativno.

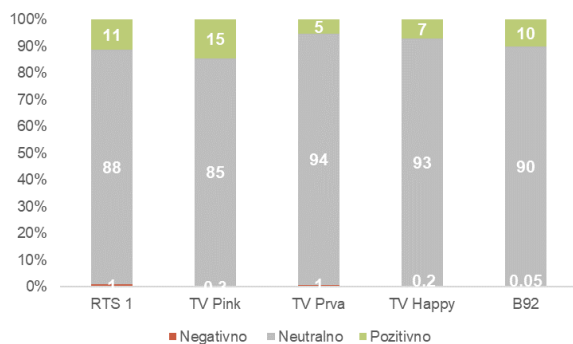
Nijanse među televizijama s nacionalnom pokrivenošću

Nema značajnijih razlika u načinu izveštavanja o političkim akterima među televizijama s nacionalnom pokrivenošću. I u odnosu na zastupljenost, ton i ulogu (subjekat / objekat) u kojoj su politički akteri prisutni, razlike su zabeležene tek u nijansama.

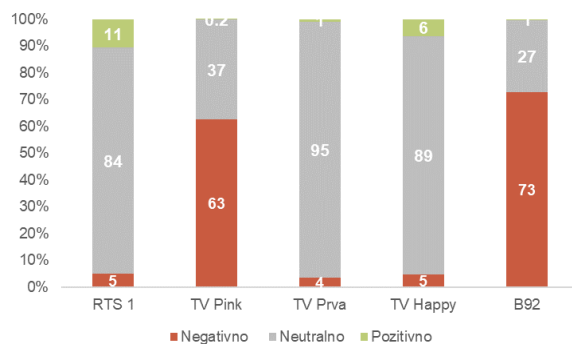
Televizije Pink i B92 bile su najpristrasnije, opredeljujući 97 odsto vremena za predstavnike vlasti i 3 odsto za predstavnike opozicije, dok je TV Happy opredelio 96, a TV Prva i RTS po 95 odsto za predstavnike vlasti.

O predstavnicima vlasti se izveštavalo neutralno ili pozitivno, u retkim slučajevima negativno - RTS i TV Prva u 1 odsto vremena, ostale emiteri ispod 1 odsto. Pristrasnost u izveštavanju o predstavnicima opozicije najizraženija je kod B92 (73 odsto negativno, 27 odsto neutralno i jedan odsto pozitivno), pa kod TV Pink (63 odsto negativno, 34 odsto neutralno i ispod jedan odsto pozitivno). Preostale tri televizije su bile umerenije.

Stranke na vlasti

Stranke opozicije

O metodologiji posmatranja

Crta je 18. aprila 2022. godine nastavila monitoring televizija s nacionalnom pokrivenošću kroz praćenje centralnih vesti na televizijama s nacionalnom pokrivenošću. Glavni cilj monitoringa je da utvrdi da li postoji ravnopravna zastupljenost svih političkih aktera, kakav je tonalitet izveštavanja medija o političkim akterima i da li su politički akteri podjednako zastupljeni u ulozi subjekta, odnosno objekta. Na taj način Crta želi da pruži uvid u nivo medijskog pluralizma i profesionalnog pristupa medija svim akterima na političkoj sceni.

Crtni posmatrači, obučeni po najvišim međunarodnim standardima za posmatranje medija, pratili su centralne vesti RTS 1, TV Pink, TV Prva, TV Happy i TV B92.

Zastupljenost političkih aktera meri se beleženjem osnovne jedinice, tj. sekundama koje je svakom političkom akteru posvetila svaka posmatrana televizija. Tonalitet političkih aktera se određivao na trostepenoj skali od negativnog do pozitivnog, gde negativan tonalitet odražava napadanje ili nepovoljno izveštavanje, neutralan tonalitet je u iznošenje činjenica bez napadačkog ili afirmativnog izveštavanja, a pozitivan tonalitet odražava afirmativno i navijačko izveštavanje o određenom političkom akteru. Mere se sekunde u kojima se politički akteri pojavljuju u ulogama subjekta i objekta. Uloga subjekta podrazumeva da se politički akter obraća direktno publici (audiovizuelni snimak ili prenos govora), dok uloga objekta podrazumeva da o političkom akteru govore odnosno drugi sagovornici, gosti ili prezenteri vesti.

Više o Crtinoj metodologiji posmatranja medija možete pročitati [ovde](#)